

groep 7

leerjaar 5

Bij de les

OEFENEN MET WERKWOORDEN

Sluit
100% aan
bij school

Dit werkboek is van:

zwijsen

Bij de les

Oefenen met werkwoordspelling

Voor wie?

Met dit oefenboek wordt de werkwoordspelling geoefend die kinderen in groep 7 / leerjaar 5 op school leren. Dit boek is bedoeld voor kinderen die het fijn vinden of die het nodig hebben om op school of thuis extra te oefenen. De opgaven in dit boek sluiten naadloos aan op wat kinderen op school leren.

De oefenstof wordt per bladzijde en door het boekje heen opgebouwd:

- Bovenaan staat steeds wat de bedoeling is, daaronder staan de opgaven.
- De bovenste opgaven zijn makkelijker dan de opgaven onderaan.
- De eerste pagina's zijn makkelijker dan de laatste pagina's in het boek.

Voor sommige kinderen is oefenen van de leerstof moeilijk. Zij kunnen in dit boek dan minder oefenstof maken. Ze kunnen bijvoorbeeld de onderste rijtjes doorstrepen. Zo oefenen zij toch de basisstof, zonder dat dit een te grote belasting is voor hun leerplezier.

Wat?

In dit boekje oefen je de werkwoordspelling van:

- Werkwoorden enkelvoud tegenwoordige en verleden tijd
- Werkwoorden meervoud tegenwoordige en verleden tijd
- Zwakke en sterke werkwoorden
- Toepassen van 't kofschip
- Voltooid deelwoorden

Wist je dat ...

... je beter onthoudt hoe je een woord moet schrijven als je het woord opschrijft? Daarom ga je in dit oefenboek heel veel woorden opschrijven.

Tips

1. Spelling leren door het vaak te doen

Spelling heb je nodig om goed te kunnen schrijven. Als je weet hoe je werkwoorden moet schrijven, snapt iedereen wat je bedoelt als je het opschrijft. Werkwoordspelling kun je leren door veel te oefenen. Ook volwassen schrijvers moeten soms nog nadenken over hoe een werkwoord goed geschreven wordt. Naast het oefenen van werkwoordspelling in werkboeken helpt het ook om veel te lezen. Daar wordt je spelling ook beter van!

2. Beloon jezelf

Heb je een hele pagina af, plak er dan een mooie sticker of een plaatje op. *Goed bezig!*

3. Afwisselen

Wissel inspanning en ontspanning af. Heb je een pagina gemaakt? Doe dan eens iets heel anders! Ga even lekker bewegen, dansen of zingen of lees een (strip)boek. Je kunt tenslotte niet alleen maar hard werken!

Bij de les

Uitleg bij de opgaven

Werkwoorden enkelvoud tegenwoordige tijd en verleden tijd

Er zijn in de tegenwoordige en verleden tijd enkelvoud drie vormen.

Tegenwoordige tijd

Ik werk - Je schrijft de stam van het werkwoord door *-en* weg te laten.

Jij werkt - Je schrijft een *-t* achter de stam van het werkwoord.

Hij/zij werkt - Je schrijft een *-t* achter de stam van het werkwoord.

Verleden tijd

Je zet *-te* achter de stam van het werkwoord: *ik werkte*

Je zet *-de* achter de stam van het werkwoord: *ik voetbalde*

De klank van het werkwoord verandert in de verleden tijd: *ik loop* - *ik liep*

Werkwoorden meervoud tegenwoordige tijd en verleden tijd

Er zijn in het meervoud van de tegenwoordige tijd drie vormen.

Tegenwoordige tijd

Wij werken - Je schrijft het hele werkwoord.

Jullie werken - Je schrijft het hele werkwoord.

Zij werken - Je schrijft het hele werkwoord.

Verleden tijd

Je zet *-ten* achter de stam van het werkwoord: *wij werkten*

Je zet *-den* achter de stam van het werkwoord: *wij voetbalden*

De klank van het werkwoord verandert in de verleden tijd: *wij lopen* - *wij liepen*

Zwakke en sterke werkwoorden

Werkwoorden die *-te*, *-ten*, *-de*, *-den* achter de stam van het werkwoord krijgen, noemen we zwakke werkwoorden (*werkte*, *groeide*). Werkwoorden die van klank veranderen in de verleden tijd, noemen we sterke werkwoorden (*rijden* - *reed*).

't kofschip

't kofschip bevat de letters van werkwoorden die in de verleden tijd *-te* en *-ten* achter de stam krijgen. Dit zijn dus werkwoorden waarvan de stam eindigt op *t - k - f - s - ch - p*. Bijvoorbeeld: *ik staak* - *ik staakte*, *ik wacht* - *ik wachtte*.

Werkwoorden waarvan je geen van de letters van 't kofschip ziet als je *-en* van het hele werkwoord afhaalt, krijgen in de verleden tijd *-de* of *-den* achter de stam: *ik voetbal* - *ik voetbalde*, *ik verhuis* - *ik verhuisde* (want *verhuizen* - *-en* = *verhuiz*).

Voltooid deelwoorden

Bij een voltooid deelwoord staat altijd een hulpwerkwoord: **hebben**, **zijn** of **worden**: *ik heb gefietst*, *ik ben geslaagd*, *ik word verslagen*. Soms krijgt het voltooid deelwoord een *-d* of een *-t* aan het eind (*gefietst*, *geslaagd*). Dat gebeurt bij zwakke werkwoorden. Bij sterke werkwoorden krijg je een klankverandering (*geklommen*).

HOOFDSTUK I VERLEDEN TIJD STERKE WERKWOORDEN

Wanneer iets al is gebeurd, zeggen we dat het **verleden tijd (v.t.)** is.

1. Vandaag <i>loop</i> ik.	(ik loop nu, dat is tegenwoordige tijd, t.t.)
Gisteren <i>liep</i> ik.	(ik liep gisteren, dat is verleden tijd, v.t.)
De jongens <i>liepen</i> hard.	(dat is gebeurd, dus v.t.)
We <i>liepen</i> vlug naar de bus.	(dat is gebeurd, dus v.t.)
2. Nu <i>voetballen</i> de jongens.	(ze zijn ermee bezig, dus t.t.)
Gisteren <i>voetbalde</i> dat meisje ook mee.	(dat is gebeurd, dus v.t.)
Vorige week <i>voetbalden</i> die jongens.	(dat is een poosje geleden gebeurd, dus v.t.)
3. Ik <i>fiets</i> naar school.	(dat gebeurt nu, dus t.t.)
Eergisteren <i>fietste</i> ik ook naar school.	(dat is gebeurd, dus v.t.)
De meisjes <i>fietsten</i> gisteren naar school.	(dat is gebeurd, dus v.t.)

Je ziet dat de verleden tijd op verschillende manieren gemaakt kan worden.

Bij 1 verandert de klinker. De *oo* wordt een *ie*.

Bij 2 zetten we achter de stam 'voetbal' de letters *de* of *den*.

Bij 3 zetten we achter de stam 'fiets' de letters *te* of *ten*.

Werkwoorden waarvan de klinker verandert, noemen we **sterke werkwoorden**.

De andere werkwoorden zijn **zwakke werkwoorden**.

Wanneer moeten we nu *te* of *ten* achter de stam zetten en wanneer *de* of *den*?

Daar hebben we een woordje voor bedacht. Dat woordje is:

'T KOFCHIP

Wanneer de stam op een van de letters uit 't kofschip' eindigt (de letters *o* en *i* doen niet mee), dus de **t**, de **k**, de **f**, de **s**, de **ch**, of de **p**, zetten we **te** of **ten** achter de stam.

Wanneer het onderwerp enkelvoud is gebruiken we **te** of **de** en is het meervoud dan gebruiken we **ten** of **den**.

Let op:

In de verleden tijd zijn de werkwoorden in het enkelvoud allemaal hetzelfde en in het meervoud ook.

Ik <i>liep</i>	wij <i>liepen</i>
Jij <i>liep</i>	jullie <i>liepen</i>
Hij/zij <i>liep</i>	zij <i>liepen</i>
U <i>liep</i>	

Ik <i>voetbalde</i>	wij <i>voetbalden</i>
Jij <i>voetbalde</i>	jullie <i>voetbalden</i>
Hij/zij <i>voetbalde</i>	zij <i>voetbalden</i>
U <i>voetbalde</i>	

Ik <i>fietste</i>	wij <i>fietsten</i>
Jij <i>fietste</i>	jullie <i>fietsten</i>
Hij/zij <i>fietste</i>	zij <i>fietsten</i>
U <i>fietste</i>	

Let even op de volgende werkwoorden:

zijn: ik was
jij was
hij/zij was

wij waren
jullie waren
zij waren

mogen: ik mocht
jij mocht
hij/zij mocht

wij mochten
jullie mochten
zij mochten

OPGAVEN HOOFDSTUK I

Nu eerst de verleden tijd van sterke werkwoorden (de klinker verandert hier dus).

kruipen

Hij _____ door een smalle buis.
Wij _____ door het struikgewas.
_____ jij gisteren door dat gat?
Ik _____ er niet door.
Zij (meerv) _____ er wel doorheen.

wijzen (pas op)

Jan _____ naar een ballon.
_____ Kelly naar die zebra?
Ik _____ naar een olifant in de dierentuin.
De kinderen _____ naar elkaar.
_____ jij naar het sterrenbeeld Leeuw?

kiezen (pas op)

Wij _____ voor een vakantie in Limburg.
Ik _____ een appelflap en gevulde koek.
De koks _____ het slagroomgebak.
_____ jij altijd zulke vriendjes?
Rick _____ een spelcomputer voor zijn verjaardag.

glijden

Jan _____ op zijn ski's naar beneden.
_____ jullie op een slee van de heuvel?
Joy _____ van een glijbaan.
_____ haar broertje daar ook vanaf?
Ik _____ van de langste glijbaan van de wereld.

stelen

De dieven _____ het geld van de winkelier.

_____ jij wel eens iets?

Ik _____ nooit wat.

Dat ventje _____ geld van zijn moeder.

Dat meisje _____ een reep chocolade.

eten

Hij _____ zijn bord leeg.

De feestgangers _____ heerlijk.

_____ hij wel spruitjes?

Anton _____ een grote banaan.

Gisteren _____ zij (meerv) in een restaurant.

blazen (pas op)

De scheidsrechter _____ op zijn fluit.

Ik _____ door een rietje.

Waarom _____ jij niet?

Ze (meerv) _____ de aftocht.

_____ jouw oom gisteren die wedstrijd?

drijven (pas op)

Het schip _____ op de woeste golven.

_____ dat meisje de ganzen voor zich uit?

In de haven _____ veertien meeuwen.

Vorige week _____ daar een grote zwaan.

Het baby'tje _____ zijn bedje uit.

bijten

De wolven _____ het rendier dood.

Die valse hond _____ in mijn been.

_____ jij een stuk uit die appel?

Zij (enkv) _____ een snoepje doormidden.

Hij _____ in een sappige peer.

zingen

Wat _____ jij weer mooi.

Jullie _____ een heel bekend lied.

Ik _____ vorige week nog in dat koor.

Moeder _____ daar ook nog een paar jaar.

Mijn tante _____ in een gemengd koor.

gaan

Wij _____ in zee zwemmen.
_____ jullie gisteren naar het zwembad?
Hij _____ vorig jaar naar de mavo.
_____ je broer daar ook heen?
Toen ik jong was, _____ ik naar de kleuterschool.

drinken

Lenie _____ haar melk met veel smaak.
Mijn zwager _____ veel water.
Jij _____ vroeger toch cola?
Wij _____ toen altijd thee.
Lang geleden _____ hij meestal chocomel.

houden

Zij (enkv) _____ heel veel van hem.
_____ je haar goed vast bij het schaatsen?
Wij _____ echt niet van spruitjes.
Hij _____ erg veel van patat.
_____ je broer hem niet tegen?

rijden

Harold _____ weer veel te hard.
De kleuters _____ op rode driewielertjes.
Mijn tante _____ op een oude fiets.
Hij _____ in een sportwagen.
_____ je vriendje op zijn brommer door het bos?

buigen

De bomen _____ in de storm.
De lakei _____ voor de koning.
Hij _____ zijn linker knie.
_____ jij voor de koningin?
Nee, ik _____ niet voor haar.

zenden

De agenten _____ hem naar huis.
Ik _____ dat pakje vanmorgen weg.
Hij _____ hem een ansichtkaart.
_____ je broer hem ook een kaart?
_____ jij vroeger veel brieven naar je vriendinnetje?

- Werkwoorden enkelvoud tegenwoordige en verleden tijd
- Werkwoorden meervoud tegenwoordige en verleden tijd
- Zwakke en sterke werkwoorden
- Toepassen van 't kofschip
- Voltooid deelwoorden

taal & lezen
→ spelling

10+

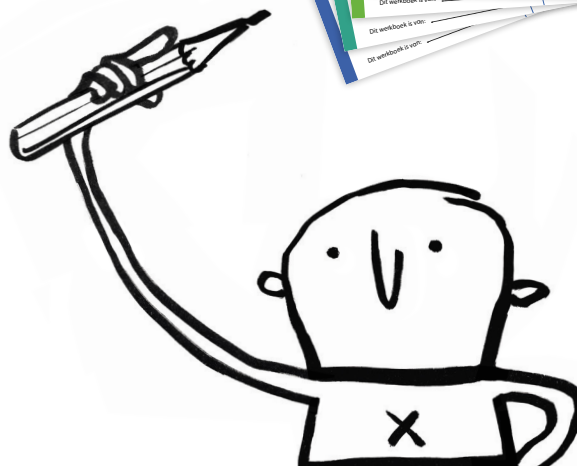
Bij de les

Oefenen met werkwoordspelling

Extra oefenen met de spelling van werkwoorden? Dat kan met dit oefenboek! Het goed kunnen spellen van woorden en werkwoorden is belangrijk om goed te kunnen schrijven. Brieven of werkstukken bijvoorbeeld. Als je weet hoe je de werkwoorden goed schrijft, begrijpt iedereen wat je bedoelt. Het oefenboek begint makkelijk met eenvoudige werkwoorden in de tegenwoordige en de verleden tijd. En dan wordt het steeds een stukje uitdagender: zwakke werkwoorden (*werken - werkte*) en sterke werkwoorden (*lopen - liep*), werkwoorden met klankverandering (*wijzen - ik wijs*) en voltooid deelwoorden.

Zo oefen je de werkwoordspelling om een goede schrijver te worden!

zwijsen.nl/bijdeles

Sluit
100% aan
bij school